

From: Sæunn Kolbrún Þórólfsdóttir <saeunnkth@skagafjordur.is>

Sent: 15.11.2023 00:00:00

To: Jakob Gunnarsson - SLS

Subject: Umsögn Skagafjarðar - Breytingar á Blöndulínu 3.

Sæll Jakob,

Á 19. fundi sveitarstjórnar Skagafjarðar fyrr í dag þann 15. nóvember 2023 var eftirfarandi bókað:

“9.7 2310046 Umsagnarbeiðni -Breytingar á Blöndulínu 3, mál 0672 2023 í skipulagsgátt

Skipulagsnefnd - 37*Skipulagsfulltrúi í samræmi við ákvörðun nefndarinnar óskaði eftir fresti til að skila inn umsögn varðandi Breytingar á Blöndulínu 3, (Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu). Skipulagsstofnun hefur fallist á þá beiðni um lengri frest til að skila inn umsögn varðandi Breytingar á Blöndulínu 3, mál nr. 0672/2023: Tilkynning um framkvæmd, tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu.*

Skipulagsnefnd óskaði eftir kynningu Landsnets á þeirri breytingu og fór kynning fram á fundi nefndarinnar 26.10. síðastliðinn.

Nefndin hefur yfirfarið fyrirhugaðar breytingar á lagnaleið Blöndulínu 3 og telur þær ekki þess eðlis að falla undir matsskyldu.

Álfhildur Leifsdóttir áheyrnarfulltrúi VG og óháðra leggur fram eftirfarandi bókun:

*Í fyrri skýrslu Skipulagsstofnunar er talið að áhrif Blöndulínu 3 á tiltekna umhverfispætti séu vanmetin í umhverfismatsskýrslu Landsnets í ljósi þess að aðferðafræði Landsnets notar einhverskonar meðaltal á vægiseinkunnum sem gefnar eru hverjum umhverfispætti fyrir sig og einkenni áhrifa. Skipulagsstofnun telur að slík aðferðafræði henti ekki vel til að draga fram neikvæðustu áhrif línulegra framkvæmda sem ná yfir stór svæði eins og í þessu tilviki. Leiðir það að mati Skipulagsstofnunar til að niðurstöður Landsnets gefa til kynna minni áhrif en ætla mætti af framkvæmdinni. Af þeim ástæðum telur fulltrúi VG og óháðra fulla ástæðu til að umhverfismat með nákvæmari mælikvörðum eigi sér stað á Kiðaskarðsleið. **Bókun fundar**Álfhildur Leifsdóttir og Sigurlaug Eydís Eysteinsdóttir ítreka bókun Vg og óháðra frá fundi skipulagsnefndar: Í fyrri skýrslu Skipulagsstofnunar er talið að áhrif Blöndulínu 3 á tiltekna umhverfispætti séu vanmetin í umhverfismatsskýrslu Landsnets í ljósi þess að aðferðafræði Landsnets notar einhverskonar meðaltal á vægiseinkunnum sem gefnar eru hverjum umhverfispætti fyrir sig og einkenni áhrifa. Skipulagsstofnun telur að slík aðferðafræði henti ekki vel til að draga fram neikvæðustu áhrif línulegra framkvæmda sem ná yfir stór svæði eins og í þessu tilviki. Leiðir það að mati Skipulagsstofnunar til að niðurstöður Landsnets gefa til kynna minni áhrif en ætla mætti af framkvæmdinni. Af þeim ástæðum telur fulltrúi VG og óháðra fulla ástæðu til að umhverfismat með nákvæmari mælikvörðum eigi sér stað á Kiðaskarðsleið.*

Afgreiðsla 37. fundar skipulagsnefndar staðfest á 19. fundi sveitarstjórnar 15. nóvember með níu atkvæðum."

Sveitarfélagið Skagafjörður hefur yfirfarið fyrirhugaðar breytingar á lagnaleið Blöndulínu 3 og telur þær ekki þess eðlis að falla undir matsskyldu, þetta tilkynnist hér með.

Kv. Sæunn Kolbrún Þórólfsdóttir
Skipulagsfulltrúi

Skipulagsstofnun
Borgartún 7B
105 Reykjavík

Hörgársveit, 31. október 2023
Málsnr.:2310005
Skjal: 2310005-H-UMS-01

Efni: Blöndulína 3 - umsögn Hörgársveitar vegna fyrirspurnar um matsskyldu

Skipulagsstofnun óskaði þann 2. október 2023 eftir umsögn Hörgársveitar um breytingar á Blöndulínu 3, nr. 0672/2023: Tilkynning um framkvæmd (Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu). Landsnet áformar að byggja rúmlega 100 km langa 220 kV raflínu, Blöndulínu 3, milli Blönduvirkjunar og Akureyrar. Umhverfismati fyrir framkvæmdina er lokið (álit Skipulagsstofnunar 9. desember 2022). Tilkynning Landsnets (Landsnet 23017) til Skipulagsstofnunar nú, snýr að breytingu á legu aðalvalkostar á nokkrum stöðum á línuleiðinni. Sumar breytingar eru innan rannsóknarsvæðis í umhverfismati en aðrar breytingar ná út fyrir beltíð og greinir tilkynningin frá framkvæmdum og mögulegum umhverfisáhrifum vegna breytinga á línuleið Blöndulínu 3 frá umhverfismati. Aðalskipulag Hörgársveitar Hörgársveit bendir á að í aðalskipulagi sveitarfélagsins er gert ráð fyrir að flutningslínur raforku verði í jörðu. Aðalvalkostur sem kynntur er í matskýrslu Blöndulínu 3 gerir ráð fyrir að línan verði alfarið útfærð sem loftlína innan marka sveitarfélagsins og gerir Hörgársveit athugasemd við að fyrirhuguð útfærsla línunnar samræmist ekki gildandi aðalskipulagi sveitarfélagsins að því leyti.

Breytingar í Hörgársveit

Breytingar á legu aðalvalkostar á nokkrum stöðum á línuleiðinni í Hörgársveit eru á þremur bæjum:

- Breyting við Geirhildargarða í Hörgársveit (innan rannsóknarbeltis)
- Breytingar hjá Þverá í Öxnadal
- Breytingar hjá Ásláksstöðum í Hörgársveit (Innan rannsóknarbeltis)

Þar sem breytingarnar eru innan rannsóknarbeltisinsvið Geirhildargarða og hjá Ásláksstöðum og jafnframt kemur fram í fyrirspurn um matsskyldu um breytingar á Blöndulínu 3 að verið sé að ráðast í þessari breytingar til að bregðast við ábendingum frá landeigendum þá gerir Hörgársveit ekki athugasemdir við það. En öðru mál í gegnir með breytingarnar hjá Þverá því þar er verið að fara út fyrir rannsóknarbeltið. Hörgársveit telur eðlilegt að fyrirspurn um matsskyldu fylgi skriflegt samþykki landeiganda Þverár auk rökstuðnings fyrir því af hverju vikið er frá áður kynntri línulegu.

Efnistaka

Ljóst er að þegar ráðist verður í lagningu Blöndulínunnar þá mun fylgja því nokkuð rask og efnistaka. Til að lágmarka efnisflutninga vill Hörgársveit að fram komi vilji sveitarfélagsins fyrir að heimila efnisstöku sem og flutninga efnis sem næst línunni (s.s úr Öxnadals og Hörgá). Þó sé ljóst að ekki sé heimilt að taka efni hvar sem er og aldrei án umsagnar og leyfis sveitarfélagsins. Þess skal einnig gætt að ekki sé heimilt að taka efni úr árkeilum eða lausum skriðum t.d í Öxnadal. Hörgársveit óskar því eftir að fyrir liggi drög að áætlunum um slíka efnisstöku áður en sveitarfélagið tekur afstöðu til matsskyldu verkefnisins.

Umsögn

Hörgársveit ítrekar gert er ráð fyrir að flutningslínur raforku verði í jörðu íaðalskipulagi sveitarfélagsins. Jafnframt óskar sveitarfélagið eftir skriflegri staðfestingulandeigenda þverár um að viðkomandi landeigendurséufullmeðvitaðir og sáttir við að þar séfnunnihlíðrað útfyrir rannsóknarbeltið. Til að hægt sé að taka afstöðu um matsskyldu kallarsveitarfélagið eftir áætlun um efnisstöku og flutninga tengdri línulögninni þar sem tekið sé tillit til nattuverndar og umhverfissáhrifa sem og tryggt sé að ekki verðihróflað við fornumskriðum eða aurkeilum á lagnaleiðinni. Fyrr en fyrir liggi þessi gögn teljum við sveitarfélagið sér ekki stætt á öðru en að telja breytingarnar matsskyldar.

F.h. Hörgársveitar,
Sigríður Kristjánsdóttir
Skipulagsfultrúi

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 20. október 2023
UST202310-009/B.S.
10.05.00

Efni: Umhverfismat framkvæmda - Blöndulína 3. Umsögn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 2. október sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda framkvæmd.

Um er að ræða hvort nokkrar breytingar á legu línunnar kalli á mat á umhverfisáhrifum. Línunni er hliðrað á sjö stöðum og er færslan minnst 99 m og mest 663 m. Mestu skiptir þó að möstrum fækkar úr 97 í 82. Þessar breytingar hafa óveruleg áhrif á legu línuvegs. Umhverfisstofnun telur að umræddar breytingar séu til bóta og mun draga úr sýnileika línunnar sérstaklega vegna fækkunar mastra.

Umhverfisstofnun telur að velja eigi raflínum stað á mannvirkjabeltum sem þegar eru til staðar s.s. með vegum eða öðrum línum og forðast ætti að taka ný og óröskuð svæði undir háspennulínur og alls ekki svæði sem teljast lítið röskuð víðerni.

Að mati Umhverfisstofnunar uppfyllir lega Blöndulínu þær kröfur sem stofnunin telur að eigi að gera þegar slíkum mannvirkjum er valinn staður.

Umhverfisstofnun vill benda á að alls ekki skuli sverði raskað á öðrum stöðum en þar sem farið er um grónar brekkur og nauðsynlegt verður að taka skeringar og gera vegrásir. Ef stagfestur eru boraðar ætti ekki að hreyfa við jarðvegi í masturstæðum og reyna ætti að hafa plön það þunn að ekki myndist fláar. Fjarlægja strekkingaplön eftir notkun ef það er unnt. Að teknu tilliti til ofangreindra atriða telur Umhverfisstofnun ekki líklegt að umræddar breytinga muni hafa umtalsverð umhverfisáhrif í för með sér.

Virðingarfyllst

Björn Stefánsson,
sérfræðingur

Axel Benediktsson,
sérfræðingur

Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra

HNE

6. nóvember 2023

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Breytingar á Blöndulínu 3 umsögn um matsskyldufyrirspurn

Með tölvupósti þann 2. október sl. óskaði Skipulagsstofnun umsagnar um fyrirhugaðar breytingar á Blöndulínu 3. Matsskyldufyrirspurnin sem hér er til umsagnar er unnin fyrir Landsnet, dagsett í september 2023. Fram kemur að umhverfismati fyrir framkvæmdina sé lokið en nú sé áformað að breyta legu línunnar á nokkrum stöðum m.a. í kjölfar samtala og samráðs við einstaka landeigendur. Þær breytingar sem fyrirhugaðar eru á legu Blöndulínu 3 á starfssvæði Heilbrigðisnefndar Norðurlands eystra ná til þriggja svæða í Hörgársveit, í landi Geirhildargarða, Þverár og við Ásláksstaði.

Heilbrigðisnefnd Norðurlands eystra gerir ekki athugasemdir fyrirhugaðar breytingar á Blöndulínu 3 eins og þeim er lýst í eins og henni er lýst í framangreindri matskyldufyrirspurn

f.h. heilbrigðisnefndar

**HEILBRIGÐISEFTIRLIT
NORÐURLANDS EYSTRÁ**

Leifur Þorkelsson
heilbrigðisfulltrúi

Jakob Gunnarsson
Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

13. nóvember 2023
MÍ202311-0034/ 6.07 / S.G. / G.S.S.

Breytingar á Blöndulínu 3, fyrirspurn um matsskildu

Minjastofnun Íslands hefur mótttekið tölvupóst Skipulagsstofnunar frá 6. nóvember. s.l. þar sem ítrekuð var ósk um umsögn Minjastofnunar um hvort ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum. Beðist er velvirðingar á því að dregist hefur að svara þessu erindi.

Um er að ræða breytingu á framkvæmd sem áður kom til umsagnar hjá Minjastofnun Íslands, sjá umsögn dagsetta 19. maí 2022 (MÍ202205-0113/ 6.07 / K.M.) Sú breyting sem nú um ræðir snýr að breytingu á legu aðalvalkostar á nokkrum stöðum á línuleiðinni. Sumar breytingar eru innan rannsóknarsvæðis í umhverfismati en aðrar breytingar ná út fyrir beltíð.

- Línuleið yfir í Kiðaskarð í Húnabyggð.
- Línuleið við Mælifell og Reykjasel í Skagafirði.
- Línuleið við Brúnastaði 1 & 2 í Skagafirði.
- Línuleið yfir Héraðsvötn í Skagafirði.
- Línuleið í landi Geirhildargarða í Hörgársveit. (Innan rannsóknarbeltis).
- Línuleið í landi Þverár í Öxnadal í Hörgársveit.
- Línuleið hjá Ásláksstöðum í Hörgársveit. (Innan rannsóknarbeltis).

Í 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 stendur að áður en leyfi til framkvæmda er afgreitt skuli skráning fornleifa, húsa og mannvirkja hafa farið fram á vettvangi. Ganga þarf frá skráningu menningarminja þar sem farið er utan rannsóknarsvæðis í samráði við Minjastofnun sem og ljúka skráningu innan þeirra jarða sem eru innan svæðis en voru ekki fornleifaskráðar í fyrri áföngum. Fornleifaskráningu þarf að vinna samkvæmt skráningarstöðlum Minjastofnunar Íslands.

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Norðurlands
eystra

Borgum v/Norðurslóð
600 Akureyri

(354) 570 13 15
(354) 832 17 00

www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Sædis Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands
eystra
saedis@minjastofnun.is

Minjastofnun ítrekar að öðru leiti allt sem stendur í áðurnefndri umsögn frá 2022.

Að því uppfylltu að fornleifaskráning muni fara fram á áðurnefndum svæðum telur Minjastofnun Íslands að ofangreind framkvæmd skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Bent skal á að í 24. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2012) stendur m.a.:

Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Virðingarfyllst,

Guðmundur S. Sig. *Sædis Gunnarsdóttir*

Guðmundur Stefán Sigurðarson Sædis Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands vestra Minjavörður Norðurlands eystra

HAFRANNSÓKNASTOFNUN
Rannsókn- og ráðgjafastofnun ísafs og vatna

Hafnarfirði 13. október 2023

Málsnúmer: 2023-10-0296

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Efni: Breytingar á Blöndulínu 3, nr. 0672/2023: Tilkynning um framkvæmd (Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu)

Skipulagsstofnun óskaði þann 2. október 2023 eftir umsögn Hafrannsóknastofnunar um breytingar á Blöndulínu 3, nr. 0672/2023: Tilkynning um framkvæmd (Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu).

Landsnet áformar að byggja rúmlega 100 km langa 220 kV raflínu, Blöndulínu 3, milli Blönduvirkjunar og Akureyrar. Umhverfismati fyrir framkvæmdina er lokið (álit Skipulagsstofnunar 9. desember 2022). Tilkynning Landsnets (Landsnet 23017) til Skipulagsstofnunar nú, snýr að breytingu á legu aðalvalkostar á nokkrum stöðum á línuleiðinni. Sumar breytingar eru innan rannsóknarsvæðis í umhverfismati en aðrar breytingar ná út fyrir beltíð og greinir tilkynningin frá framkvæmdum og mögulegum umhverfisáhrifum vegna breytinga á línuleið Blöndulínu 3 frá umhverfismati.

Eins og Hafrannsóknastofnun hefur áður bent á getur slóðagerð og efnistaka haft áhrif á vatnalíf, en almennt hafi háspennuloftlínur sem slíkar ekki teljandi áhrif á vatnalíf eða veiðinýtingu. Þveranir vatnsfalla með jarðstrengjum hafa áhrif á lífríki, en ef vandað er til verka og unnt að koma jarðstrengjum fyrir með litlu raski á árbotni og -bökkum, geta þveranir haft staðbundin og tímabundin áhrif á lífríki. Mikilvægt er að takmarka áhrif framkvæmda á vatn og velja þann framkvæmdatíma þar sem lífríki er minnst viðkvæmt fyrir. Einnig að almenn umgengni og frágangur sé góður.

Hafrannsóknastofnun gaf umsögn um umhverfismatsskýrslu vegna Blöndulínu 3 (dagsett 01.04.2022). Hér er vísað til þess sem þar kom fram, þess sem fram kom í umhverfismati vegna Blöndulínu 3 og áhlts Skipulagsstofnunar um það. Að öðru leyti má ætla að breytingarnar frá umhverfismati sem hér um ræðir ættu að vera minni háttar þegar kemur að mögulegum áhrifum á vatnalíf.

F.h. Hafrannsóknastofnunar

Ingi Rúnar Jónsson

Mál nr. 0672/2023 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0672/2023, Breytingar á Blöndulínu 3 (Tilkynning um framkvæmd)

Athugasemd: Umsögn Heilbrigðiseftirlits Norðurlands vestra Farið hefur verið yfir þær breytingar á lagnaleið Blöndulínu 3 og ekki er fyrirséð að þær hafi áhrif á þá þætti sem heilbrigðiseftirlitið hefur eftirlit með þ.e. vatnsvernd, efnistöku, vinnubúðum og mengun m.a. vegna neyslutanka á eldsneyti fyrir vinnuvélar og úrgangsolfu. Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra gerir því ekki athugasemd við boðaðar breytingar á legu Blöndulínu 3. Sigurjón Þórðarson heilbrigðisfulltrúi

Höfundur: Sigurjón Þórðarson/sigurjon@hnv.is

Sent inn þann: 26.10.2023 , **Fyrir hönd:** Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra

Skipulagsstofnun
Bt Jakobi Gunnarssyni
Borgartúni 5b
105 Reykjavík
jakob.gunnarsson@skipulag.is

Dags. 3. nóvember 2023
Tilv. 5618-0-0005
Mál 2023-0226

Með erindi dags. 2. október sl. óskaði Skipulagsstofnun eftir umsögn Veðurstofu Íslands um tilkynningu um framkvæmd á breytingum á Blöndulínu 3.

Umsögn Veðurstofu Íslands er sem hér segir eftir undirköflum greinargerðar Landsnets (sept. 2023):

3.1.1-3 Svæðið er talið vera utan ofanflóðahættusvæða.

3.1.4 Það að fara ofan í skarðið norðan Kárahnjúks getur skapað hættu, ekki er von á stórum snjóflóðum en krapahlaup gætu orðið í vatnsfarveginum og minniháttar skriðuföll í hlíðunum beggja vegna.

Færslan niðri í botna Kiðaskarðs virðist ekki breyta miklu um snjóflóðahættu. Hættan er mest á þessu svæði hvort sem um ræðir gömlu eða nýju línuleiðina.

3.1.5 Færslan er ekki talin auka umtalsvert á ofanflóðahættu. Nyrsti hluti tillögunnar færir línuna nær gilinu ofan syðstu túna á Engimýri. Það eykur lítillega hættu af völdum krapahlaupa ef mastur væri staðsett í þeim farvegi sem yrði varla raunin, a.m.k. er það óæskilegt gagnvart krapaflóðahættu.

3.1.6 Snjóflóðahætta er metin viðundandi þó línan sé færð ofar í landið. Þarna er ekki þekkt að snjóflóð hafi náð fram af stallinum ofan við.

3.1.7 Við Ásláksstaði er línan talin fjarri hættusvæðum ofanflóða.

Virðingarfyllt,
fh. Veðurstofu Íslands

Hlíf Sævarsdóttir
Sérfræðingur á rekstrarsviði

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 2. nóvember 2023
Tilvísun: OS2023100005
Skjalnúmer: 403211

Efni: Umsögn Orkustofnunar um breytingu á Blöndulínu 3, nr. 0672/2023

Vísað er til beiðni Skipulagsstofnunar frá 2. október 2023 um umsögn Orkustofnunar um tilkynningu Landsnets um fyrirhugaðar breytingar á Blöndulínu 3.

Orkustofnun hefur eftirlit með uppbyggingu flutningskerfisins samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003. Með lögum nr. 26/2015 var gerð breyting á raforkulögum. Í stað þess að veita leyfi fyrir einstökum flutningsvirkjum hefur Orkustofnun nú samkvæmt 2. mgr. 9. gr. b. raforkulaga nr. 65/2003 það hlutverk að fara yfir og samþykkja kerfisáætlun flutningsfyrirtækisins. Leyfi Orkustofnunar þarf fyrir nýju flutningsvirki ef það er ekki í framkvæmdaáætlun kerfisáætlunar sem samþykkt hefur verið af Orkustofnun, sbr. 9. gr. a.

Eftirlitshlutverki Orkustofnunar með kerfisáætlun flutningsfyrirtækisins er lýst nánar í reglugerð um kerfisáætlun fyrir uppbyggingu flutningskerfis raforku nr. 870/2016. Samkvæmt reglugerðinni skal í framkvæmdaáætlun kerfisáætlunar gera grein fyrir ákvörðunum um fjárfestingar í flutningskerfinu sem hafa þegar verið teknar á liðnu ári og fjárfestingar sem þarf að ráðast í á næstu þremur árum.

Í reglugerðinni kemur fram hvaða upplýsingar eiga að koma fram um einstakar framkvæmdir kerfisáætlunar, þ.á.m. skulu koma fram upplýsingar um það hvernig framkvæmd fellur að stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfis raforku og einnig skulu koma fram upplýsingar um greiningu valkosta vegna hvernar framkvæmdar ásamt rökstuðningi fyrir þeim kosti sem valinn er. Valkostagreiningin skal að lágmarki innihalda upplýsingar um það hvernig valkostir samræmast markmiðum um öryggi, skilvirkni, áreiðanleika afhendingar, hagkvæmni, gæði raforku og stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfis raforku.

Orkustofnun vekur athygli á því að það er hlutverk stofnunarinnar að meta framkvæmdir samkvæmt ákvæðum reglugerðarinnar og kann mat hennar því að vera annars eðlis en það mat sem fer fram vegna laga og reglugerðar um mat á umhverfisáhrifum.

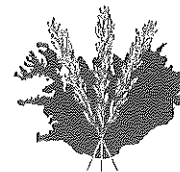
Orkustofnun hefur í þessu bréfi gert grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði stofnunarinnar og gerir ekki athugasemdir við tilkynningu Landsnets til Skipulagsstofnunar um breytingar á framkvæmdinni og greinargerð um umhverfi hennar, umhverfisáhrif, mótvægisáðgerðir og vöktun.

Virðingarfyllst,
f.h. Orkustofnunar

Þorsteinn Sigurjónsson
Verkefnisstjóri
Raforkueftirlit
Rafræn undirskrift hér að neðan

Hanna Björg Konráðsdóttir
Deildarstjóri
Raforkueftirlit
Rafræn undirskrift hér að neðan

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Gunnarsholti, 2. nóvember 2023

Efni: Breytingar á Blöndulínu 3

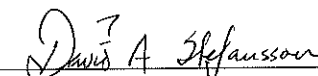
Landgræðslunni barst til umsagnar Breytingar á Blöndulínu 3, fyrirspurn um matsskyldu. Landgræðslan hefur kynnt sér tillöguna og byggir umsögn stofnunarinnar á lögum um landgræðslu nr. 155/2018, einkum er lýtur að því að vernda, endurheimta og bæta þær auðlindir þjóðarinnar sem fólgnar eru í gróðri og jarðvegi og tryggja sjálfbæra nýtingu lands.

Landgræðslan tekur undir áherslur sem miða að því að lágmarka rask á jarðvegi og gróðri sem óumflýjanlega fylgir framkvæmdunum. Einkum að nýta mannvirki sem fyrir eru eins og kostur er, s.s. slóða. Þá er brýnt að hindra útremsli af slóðum í úrhelli og í leysingum eins og segir í fyrirspurninni. Einnig áherslur á viðgerðir eftir rask á landi og að nýta staðargróður í uppgræðslu. Landgræðslan er reiðubúin að vera Landsneti innan handar við þann hluta verkefnisins. Jafnframt fagnar Landgræðslan fyrirætlunum um umhverfisúttekt og eftirfylgni verkefnisins, þar sem könnuð verða raun-umhverfisáhrif framkvæmdanna, og er tilbúin til þátttöku sé eftir því óskað.

Hvað varðar mótvægisáðgerðir, einkum er varðar votlendi, ætti að leitast við að endurheimta sambærilegt votlendi, þ.e. sömu vistgerð, og því er raskað verður.

Landgræðslan gerir ekki athugasemdir við Breytingar á Blöndulínu, fyrirspurn um matsskyldu, en er reiðubúin til að veita frekari upplýsingar og ráðgjöf um þá þætti er að verksviði hennar snúa.

Virðingarfyllst,
f. h. Landgræðslunnar

Davíð Arnar Stefánsson,

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 2. nóvember 2023
Málsnúmer: 202310-0002
OKV, RTh, LA

Efni: Umsögn um breytingar á Blöndulínu 3, tilkynning framkvæmda

Vísað er í tölvubréf úr Skipulagsgátt, dags. 2. október 2023, þar sem Skipulagsstofnun óskar eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands vegna tilkynningar um breytingar á Blöndulínu 3 og fyrirspurn um matsskyldu.

Við endanlega hönnun á leið Blöndulínu 3 í Skagafirði eru gerðar sjö breytingar á legu línunnar frá umhverfismati. Þessir staðir eru:

- við Mælifell
- við Brúnastaði 1 & 2
- Línuleið yfir í Kiðaskarð í Húnabyggð.
- Línuleið yfir Héraðsvötn í Skagafirði.
- Línuleið í landi Geirhildargarða í Hörgársveit. (Innan rannsóknarbeltis).
- Línuleið í landi Þverár í Öxnadal í Hörgársveit.
- Línuleið hjá Ásláksstöðum í Hörgársveit. (Innan rannsóknarbeltis).

Línubreytingar við Mælifell og Brúnastaði víkja mest af leið, en við hina fimm staðina felast breytingar að mestu leyti í tilfærslu innan eða í nálægð við rannsóknabeltið sem unnið var út frá í umhverfismatinu.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér tilkynningu varðandi breytingar á Blöndulínu 3 og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

Mælifell

Línuleið í umhverfismati og breytt línuleið liggja báðar um votlendissvæðið í Selflóa undir Mælifelli. Breytt línuleið liggur áfram um Selflóa. Á því svæði væri æskilegt að hlífa votlendi sem mest við raski og staðsetja spennistöð, slóða og mastrastæði frekar á þurrari svæðum eftir því sem hægt er. Einhverjir votlendislakkar eru norður undir Mælifelli þar sem breytt línuleið er fyrirhuguð sem væri einnig æskilegt að hlífa við raski. Á því svæði er þó töluvert um rofið land og mela.

Forsendur fyrir færslu: verkhönnun.

Brúnastaðir

Færsla á línuleið felur í sér að línun fer yfir lítið raskað votlendi og graslendi við Svartá og raskað votlendi vestan og norðan túna milli Brúnastaða 3 og Hafgrímsstaða. Þá er votlendi austan Brúnastaða 3 undir hliðraðri línuleið. Náttúrufræðistofnun telur líklegt að með færslu á línuleiðinni verði meira rask á votlendi en með útfærslunni sem kom fram í umhverfismati.

Þessi færsla er því á kostnað náttúrulegra vistgerða til að hlífa ræktarlandi. Breytingin er þó ólíkleg til að hafa áhrif á lokaniðurstöðu mats.

Forsendur fyrir færslu: óskir landeigenda

Kiðaskarð í Húnabyggð

Hliðrun á línuleið fer um svæði sem er mjög sambærilegt því sem lá fyrir í umhverfismati. Báðar útfærslur fara yfir mjög lítið raskað votlendissvæði á heiðinni en þar finnast vistgerðir með mjög hátt verndargildi. Hliðrunin færir línuna nokkru nær kjarna votlendissvæðisins sem er samfelldast norður af línunni. Náttúrufræðistofnun telur að tilfærsla á línuleið mun að líkindum valda sambærilegum umhverfisáhrifum og sú leið sem var valin í upphafi og bendir á að huga þarf að legu slóða og mastrastæða til að lágmarka rask á votlendi.

Forsendur fyrir færslu: ásýnd og rekstur.

Héraðsvötn í Skagafirði

Færslan fer um áþekkt land og línuleið MÁU, m.a. um votlendi sem nokkuð hefur verið raskað með framræslu. Austan Héraðsvatna eru misgrónir áraurar í bland við vistgerðir sem taka við af auravist þegar gróðurframvindu fleytir fram.

Forsendur fyrir færslu: óskir landeigenda.

Geirhildargarðar í Hörgársveit

Færslan er innan 150 m beltis og því ekki gerðar athugasemdir við breytingar. Línuleiðin hefur færst til áður og því er vistgerðakort samsett úr tveimur ólíkum gagnasettum.

Norðan við Geirhildargarða fer línuleiðin um áhugaverð landform og lágmarka þarf rask á því svæði.

Forsendur fyrir færslu: óskir landeigenda.

Þverá í Öxnadal

Tilfærslan er fremur lítil en liggur ofar í hliðinni en línuleið MÁU. Hliðarnar eru að mestu grónar mólendisvistgerðum með votlendi í kvosum og slökkum en færslan fer um áþekkt land og sambærilegt við línuleið umhverfismatsins. Línuleiðin liggur yfir jaðar á berghlaupi sem tilheyrir sama berghlaupi og er innan fólkvangsins Hólahóla. Þörf er að vernda berghlaupið allt sem eina landslagsheild vegna stórbrotinna landforma. Lágmarka þarf allt rask innan línuleiðarinnar og hlífa landformum.

Forsenda færslu: óskir landeigenda.

Ásláksstaðir í Hörgársveit

Færslan er innan 150 m beltis og því ekki gerðar athugasemdir við breytingar. Þó má benda á að með breytingunni fer línuleiðin yfir sýnu meira votlendi en fyrri útfærsla.

Forsendur fyrir færslu: óskir landeigenda.

Náttúrufræðistofnun vill taka fram að gróðurúttekt stofnunarinnar við Blöndulínu 3 hefur miðað við 150 m jaðarsvæði. Að baki liggja bæði uppfærð gróðurkort frá fyrra umhverfismati og vistgerðakort sem eru í grunninn nokkuð ólík gögn. Í gegnum vinnuferlið hafa línuleiðir breyst og hnikast til sem hefur flækt vinnu við endurskoðun vistgerðakorts. Því þarf að hafa vissan fyrirvara á vistgerðakorti þegar valin er staðsetning á mannvirkjum, s.s. mastrastæðum og vegslóðum. Ólíklegt má telja að sjaldgæfar æðplöntutegundir finnast á færsluleggjum línunnar

en það er þó ekki er hægt að útiloka þar sem ekki var farið þar um í vettvangsúttekt við mat á umhverfisáhrifum.

Flestar breytingar á línuleiðum innan þessara sjö svæða eru vegna óska landeigenda þar sem oft er verið að hlífa tinum eða skógrækt. Náttúrufræðistofnun óskar eftir því að óröskuðu landi, votlendi og áhugaverðum landformum, verði jafnframt hlífð við raski vegna framkvæmda á línuleiðum.

Náttúrufræðistofnun telur að umræddar breytingar á Blöndulínu 3 séu ekki þess eðlis að brýn ástæða sé fyrir að vinna nýtt mat á umhverfisáhrifum.

Virðingarfyllst,

Lovísa Ásbjörnsdóttir

Lovísa Ásbjörnsdóttir
jarðfræðingur, Náttúruverndarsvið

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Skagafjörður, 1. nóvember 2023.

Efni: Athugasemdir landeigenda í Skagafirði vegna máls nr. 672/2023 í Skipulagsgátt.

Fyrir hönd landeigenda jarðanna Mælifells, Hvíteyra, Starrastaða, Starrastaða lands, Lækjargerðis, Laugamels, Hamrahlíðar, Brúnastaða 3 og Brúnastaða 1 og 2 og Litla-Dals, (hér eftir nefndir "landeigendur") sendum við athugasemdir þessar til Skipulagsstofnunar. Sambærilegar athugasemdir hafa þegar verið sendar sveitarstjórnarfólki, skipulagsnefnd, skipulagsfulltrúa og sveitarstjóra sveitarfélagsins Skagafjarðar með tölvupósti 26. okt. sl.

Í Skipulagsgátt liggur fyrir mál nr. 672/2023, Breytingar á Blöndulínu 3, ásamt fylgiskjöllum, vegna fyrirætlana Landsnets um lagningu Blöndulínu 3 um Kiðaskarðsleið. Telja framangreindir landeigendur verulega annmarka á erindi Landsnets og þeim gögnum sem málinu fylgja og gera landeigendur kröfu um að erindi Landsnets verði með öllu hafnað.

Í tilefni af erindi Landsnets og matsskyldufyrirspurn sem því fylgir, vilja landeigendur áréttta eftirfarandi: Þann 7. júlí 2023 sendu allir framangreindir landeigendur undirritaða yfirlýsingu til Landsnets en afrit þeirrar yfirlýsingar var send sveitarfélaginu Skagafirði til upplýsinga og vitneskju. Yfirlýsing þessi var póstiögð 7. júlí 2023 kl. 14.32 og afhending til Landsnets bókuð 10. júlí 2023 kl. 9.40. Samkvæmt yfirlýsingunni hafna framangreindir landeigendur með öllu viðræðum við Landsnet sem fela í sér lagningu Blöndulínu 3 Kiðaskarðsleið í gegnum jarðeignir þeirra. Í ljósi þess að fyrir liggur sú afstaða landeigenda, að hafna lagningu Blöndulínu 3 um landareignir þeirra, er ekki til neins að taka málið til frekari meðferðar hjá sveitarfélaginu Skagafirði né Skipulagsstofnun.

Erindi Landsnets til Skipulagsstofnunar tekur í engu tillit til þessarar skýru afstöðu landeigenda. Við yfirferð á erindi Landsnets og þeim gögnum sem því fylgja verður séð að Landsnet lítur alveg framhjá yfirlýsingu landeigenda. Af þessum ástæðum telja landeigendur að sveitarfélaginu Skagafirði og Skipulagsstofnun beri að hafna framkomnu erindi Landsnets.

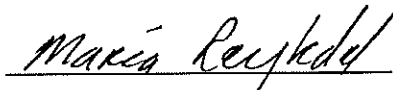
Þá benda landeigendur á að uppdráttir sem fylgja erindi Landsnets eru ófullnægjandi og á þeim er ekki að finna nokkur hús sem þegar eru til staðar á jörðum nokkurra landeigenda sem að bréfi þessu standa. Inn á kort sem sýnir legu línunnar vantar a.m.k. tvær lóðir sem þegar er búið að byggja á, sem eru innan við eða í mikilli nálægð við athugunarbelti línunnar. Einnig eru ekki á kortum tvær lóðir þar sem áform eru um íbúðarhúsabyggingar í mikilli nálægð við athugunarbeltið. Sömuleiðis er vatnsból allra Starrastaðabæjanna innan beltisins og hefur ekki verið tekið tillit til þess í matsferlinu hingað til. Þetta er verulegur annmarki á erindi Landsnets enda telst málið ekki full upplýst vegna þessa.

Gerð er athugasemd við að tengivirkni og línán séu færð í enn meiri nálægð við Mælifellshnjúk en í fyrri áætlunum. Reynt er að gera lítið úr stærð tengivirkisins með því að setja stærðina fram á annan hátt en í fyrri skýrslu, en þegar að er gáð (útreikningur á uppgefnum stærðartölum) er fermetrafjöldinn meiri en áður og gerð hefur verið athugasemd við, í tengslum við að setja ætti slíkt

mannvirki í lítið raskað svæði. Loftmynd af áformaðri legu línunnar og tengivirki við rætur Mælifellshnjúks (mynd 3.8. bls. 18) er afar ómarktæk framsetning, ef leggja á mat á möguleg sjónræn áhrif fyrir vegfarendur og íbúa í nágrenninu, sem væntanlega ferðast ekki um í lofti. Mynd 3.7 bls. 17 gerir enga grein fyrir áhrifum 359 m2 mannvirkja á ásýnd Mælifellshnjúks sem er eitt helsta kennileiti Skagafjarðar og vinsæl gönguleið. Rangt er sem segir í erindinu að búið sé með breytingunni að færa tengivirkið úr landi Hvíteyra.

Landeigendur benda á að forstjóri Landsnets hefur lagt áherslu á að fyrirtækið fylgi mannvirkjabeltum, sbr. viðtal í Kastljósi þann 6. mars 2023 (mín 8.06) og lýsa landeigendur undrun sinni að það sjónarmið gildi ekki í Skagafirði, eins og almennt virðist reynt að gera "...ef við horfum svo bara á...eh, svona hvar við viljum staðsetja línurnar þá er almennt mælt með því að við förum..., notum sama mannvirkjabeltið útaf umhverfisáhrifum...". Landeigendur taka því undir þegar innsenda umsögn Umhverfisstofnunar sem "... telur að velja eigi raflínum stað á mannvirkjabeltum sem þegar eru til staðar s.s. með vegum eða öðrum línum og forðast ætti að taka ný og óröskuð svæði undir háspennulínur og alls ekki svæði sem teljast lítið röskuð víðerni." Í ljósi þessa álits Umhverfisstofnunar sætir furðu að Kiðaskarðsleið sé yfir höfuð sett fram sem aðalvalkostur Landsnets um Skagafjörð. Umhverfisstofnun hefur þegar veitt sveitarfélaginu þá umsögn að stofnunin telji að leggja eigi línuna í núverandi mannvirkjabelti (2019).

Virðingarfyllt
f.h. landeigenda

María Reykdal,

Helga Rós Indriðadóttir